

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 152 (3016) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 9

Táviratilag üdvözölte a Kormányzót von Weigs vezérezredes honvédeink sikeres hadműveleteiért

Tíz nap alatt több szovjet védelmi vonalat törtek át vitéz honvédeink. — Orelnél kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek az oroszok a német vonalak áttörésére

Vihar előtti szélcsend az észak-afrikai fronton

Lapzártakor jelenti a Magyar Távirati Iroda: **Van Weigs vezérezredes, hadseregcsoportparancsnok táviratot intézett a Főméltóságú Kormányzó Urhoz, amelyben köszönetét és szerencsekívánatait fejezi ki a második magyar hadsereg sikeres harcaiért a Don-menti áttörés alkalmából. Az üdvözlő távirat szerint a magyar csapatok vitéz Jány Gusztáv tábornok vezetésével diadalmas előretörésben elérték a Don folyót és nagyban hozzájárultak a kivívott győzelemhez. Van Weigs vezérezredes a győzelmek alkalmával szerencsekívánatait fejezte ki Magyarországi Kormányzójának.**

Von Weigs vezérezredes, hadseregcsoportparancsnok üdvözlőtávirata alkalmával a Magyar Távirati Iroda összefoglaló jelentést adott ki a magyar honvédség tíznapos diadalmas harcairól. A jelentés szerint a magyar honvédségek június 28-án hajnalban 2 óra 15 perckor indították meg támadásukat a szovjet kurszki erősen kiépített védelmi vonalai ellen. A tüzéség erős előkészítő tüze után a rohamutászok és rohamcsapatok megindultak a szovjet vonalak ellen és lendületes támadással rést uytítottak a szovjet vonalban.

A gyalogság nyomon követte a rohamosztatok előretörését és egyre jobban kiszélesítette a nyitott rést. Két óra múlva már az egész arcvonal mozgásban volt és a honvéd légierők üldözés alá vették a menekülő szovjet csapatokat. A támadás lendületében rövidesen elérték a Seim folyót és elfoglalták Timi városát.

Június 29-én a támadó honvédségek egyes részei bekerítették a le-rohant szovjet egységeket, míg más részek folytatták előnyomulásukat az Oszkol folyó felé.

A honvédlégierők példás együttműködése a legnagyobb teljesítményt tette lehetővé. Június 30-án honvédeink kiverték a szovjet csapatokat a Staranovnál megerősített állásokból. Július 1-én egyes egységek Oklowka, Sztarvojeve és Verni Rogoszev vonaláig törtek előre. Július 2-án a szovjet csapatok már más arcvonalakon is visszavonulóban voltak, míg más részek a Seim és Oszkol között bekerített szovjet csapatok megsemmisítésében vettek részt.

Július 4. és 5-én hajtották végre honvédeink a német csapatokkal együtt az Oszkol folyónál bekerített szovjetcsapatok megsemmisítését. Július 7-én érték el a Dont.

Honvédeink tehát tíz nap alatt hajtották végre a német hadosztályokkal együtt sikeres hadműveleteiket. Tíz

nap alatt légvonalban számítva 160 kilométert törtek előre. Ez a teljesítmény a kedvezőtlen időjárás, a felázott terep tekintetével olyan eredmény, amelyet minden illetékes katonai fórum a legmelegebb elismeréssel honorál.

Gyorsan halad előre keleten a német támadás

A Pest írja: Zürichi jelentés szerint a Neue Zürcher Zeitung Berlińi tudósítója illetékes berlińi helyen azt a tájékoztatást kapta, hogy a német csapatok a Voronyezs irányában történt át-

törését Voronyezsen túl délfelé nagymértékben kiszélesítették. A szovjet csapatoknak a várostól északkeletre indított tehermentesítő támadásai meghiusultak. A német csapatok harcokban is sok foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. A szovjetcsapatok Orelnél elmentáadásba bocsátkoztak, de kísérleteiket a németek visszaverték. A német páncélos csapatok a támadás első napján elérték az Oszkol folyót, a második napon Timosenko kénytelen volt csapatait visszavonni az Oszkol keleti partjára, a harmadik napon pedig le kellett mondania a keleti part védelméről is, a negyedik napon történt a szovjet csapatok visszavonulása a Don mögé. Július 4-én a németek már két erős hídfővel rendelkeztek a Don keleti partján. A német támadás rendkívül gyorsan halad tovább, úteme a tavalyi nyári német előnyomuláshoz hasonló. Öt nap alatt a német csapatok 200—250 kilométerrel jutottak előbbre.

Megélenkült a harci tevékenység a moszkvai szakaszon

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma berlińi tudósítója jelenti, hogy a német csapatok a keleti előnyomulás során elérték a 40-ik délkör vonalát. Jelenleg déli irányban szélesítik ki a szovjet védelmében ütött rést. Nyilván az a céljuk, hogy a Don balpartját követve, felgöngyölítsék az egész védelmi rendszert, amelyet az oroszok létesítettek a Don balfelén. Ami pedig a Rzevi szakaszon folyó harcokat illeti, ezek arra mutatnak, hogy az ugynevezett moszkvai vonalon is fokozatosan megélenkült a tevékenység. Rzevből kiindulva kelet és délkelet felé nyo-

mulnak előre a német csapatok. A szovjet csapatok Oreltől északra és északkeletre óriási erőfeszítéseket tesznek a német vonalak áttörésére. A támadások egymást érik, de mind összemulnak a német védelmen. Valószínűnek tartják, hogy a támadások a Szovjettől oly hatalmas áldozatokat követelnek, hogy néhány nap alatt kénytelenek lesznek abbahagyni az Orel melletti kezdett támadásokat. Ami a német csapatok által eddig elért területi nyereséget illeti, híre jár, hogy az előzőek már több, mint 300 kilométernyire távoztak el a kiindulás helyétől.

Lisszabonból jelentik: (NST) A cincinnati rádió véleménye szerint Eisenhower tábornoknak az Angliában állomásozó amerikai haderő parancsnokának altábornaggyá történt előléptetése arra vall, hogy az Egyesült Államok hadereje rövidesen cselekvő szerepet fog betölteni Európában. A Newyork Times jelentése szerint az Egyesült Államok hajlandó második arcvonalat létesíteni Európában, még pedig a szárazföldön.

Berlinből jelentik: (NST) A Hamburger Fremdenblatt harctéri tudósítása szerint a szovjet haderő további ellenállása lényegében már csak a Don alsó folyására és a mögötte levő nagy folyókra, elsősorban a Volgára, valamint annak mellékfolyóira támaszkodhatik. A szovjetnek elég ideje volt védelme kiépítésére és a német támadás nem érthette meglepetésszerűen. Annál nagyobb a jelentősége a gyorsan kivívott német hadsíkereknek.

Az új Európa

A „Berlińi Visszhang” legutóbbi számából vesszük az alábbi érdekes cikket:

Ha a térképre pillantunk, figyelmenket önkéntelenül is a földgolyó leghatalmasabb Európán és Ázsián át tovahuzódó síksága köti le. Ez a síkság nyugaton az Atlanti Óceán partjaitól kiindulva kelet felé húzódik és egészen a Bering tenger partjáig ér. Délen nehezen járható sziklás hegyek határolják. Ezt az óriási rónaságot csak egyetlen egy észak-déli irányt követő hatalmas hegység: az Ural szeli át. Azonban az Ural, mint középhegység könnyen legyőzhető akadályt jelent csupán (legmagasabb pontja 1476 méter), amely csak tagolja, de nem osztja fel e szinte végtelelennak tetsző lapályt.

A történelem tanúsága szerint a föld ezen legnagyobb összefüggő alföldjén játszódtak le az emberiség történetének legdrámább fejezetei. Itt ütköztek meg egymással a népek, élettérért vívott évezredes harcaikban.

A kimeríthetetlen emberanyag tartalékok még a középkorban is mind újabb és újabb tömegeket ontottak magukból, amelyek keletről nyugatnak vonulva legázolták, kipusztították, vagy maguk előtt hajtották az itt megtelepedett népeket és törzseket és nem álltak meg még az Alpök és Pireneusok záróvonalánál sem.

Az ilymódon felidézett népvándorlásnak csak akkor szakadt egyelőre vége, midőn az Atlanti Óceán és az északafrikai sivatag a további kitérést lehetetlenné tette és így a megtámadott népek erélyes védekezésre és ellenállásra kényszerültek a közös veszedelem elhárítására.

Kelet Nyugatelleni nyomása azonban, ha ingadozó erővel is, még egyre tartott. Tatárok, mongolok és más nomád népek minduntalan Európára rontottak a középkor egész tartama alatt. De a Szent Német-Római Császárság vezetése alatt egyesült földrész legyőzhetetlennek bizonyult.

A húnok és mongolok rohamának kivédése; a német lovagrend és a Hanza benyomulása Kelet pogány területeire; a svéd hódítóhadjáratok Lengyelországon és Ukrajnán át a Fekete tengerig és Bizáncig; a német parasztok és kézművesek letelepedése a távoli Volga mentén és végül azok a megsemmisítő csapások, amelyeket az oroszok mértek a tatár birodalmakra, mélyen behatolva Szibéria belsejébe — mindezek a történelmi események csupán az inga természeti törvények által megszabta lengését, kelet felé való visszacsapását, más szóval az ellennyomás érvényre jutását jelentették.

Amerika felfedezésével az Óvilág figyelme elterelődött keletről s nyugat felé fordult. Az Újvilág lett Európa

szelepe, amely a magas nyomást levelezte. Több, mint 4 évszázadon keresztül tartott a végtelen emberáradat özönlése a leigázott Atlanti Óceán tulsó partjaira.

A kivándorlók Északamerikában az északeuráziai térhez hasonló feltételeket találtak: a Mississippi nagy, végtelennek tetsző síksága, délen a mexikói felföldtől határolva. E körülményvel magyarázható az a tény, hogy a népvándorlás ugyanugy, mint régebben, most, késői, utolsó szakaszában is kelet-nyugati irányban tört magának utat és ment végbe.

A 18. és 19. század fordulóján az északamerikai bevándorlók elérték a Csendes Óceán partjait. Ezzel végérvényesen bebizonyosodott gyakorlatilag is, hogy a földi területek határoltak. A kör bezárult. Mert a vándorlás tovább folytatása a Csendes Óceán tulsó partja felé ismét csak az euráziai rónákra vezetett volna.

Igy tehát újból fokozódott az Európára nehezedő nyomás. Földrésznünk megint csak ott állt, ahol Amerika felfedezése előtt volt. Helyzete azonban a lakosság növekedése miatt még sulycsabbá vált és azonkívül harapófogóba is került: Észak-Amerikában a népek hosszu, keletnyugati bolyongása után bekövetkezett a fizikai törvények értelmében várható reakció, az inga visszalengése, amelynek Izland és Észak-Irország megsejtelése, valamint Portugália és Nyugat-Afrika tenyegétt helyzete a látható jele.

De Európát az expanzív keleti erők kibertakozása is jobban fenyegeti ma, mint valaha. Ezek az erők, a japánok által őrzött kínai és az angolok általi megerősített tibeti fal elérése után ma ismét egész intenzitással és hevével Nyugatnak fordultak.

A szovjet állam a cári politikát még élesebb formában követi és folytatja. A sarki éjszaka áthatolhatatlan sötéttségében világra jött bolsevik zsarnokság és kulturátlanság — hogy Churchill angol miniszterelnök szavaival éljünk — az egész európai civilizáció és kultura megsemmisítését tűzte ki céljául. Már egyetlen népe sincs Európának, amely a bolsevizmus folytatórságát ne érezte volna saját torlón.

Az ökolbe szorított kézzel közszórnó bolsevizmus polgárháborukat robbantott ki mindenütt és közben és gondosan lezárt határai mögött fegyverkezett és megteremtette a világ leg hatalmasabb hadigépezetét, hogy vele Finnországon át egész Skandináviát, a keleti tengeri államok lerohanásával egész Közép és Nyugat-Európát, Besszarabián keresztül pedig a danai államokat és Kelet-Európát is lehengetse. A bolsevik civilizátlanság megkezdte hódító hadjáratát, támogatva a világhatalmi érdekek utvesztőjében eltévedt, Európával szemben ellenséges magatartást tanúsító angol-szász hatalmak részéről, valamint az Európa ellen irányuló éhség blokádtól.

Európa központi vezetés mellett ismét legyőzhetetlennek bizonyul. Az orosz gőzhenger megindulása és az angol éhségblokádtól csak még jobban összekovácsolták Európa nemzeteit és megszilárdították a közös védekezés szükségességének tudatát.

Természetesen az új felismerés és elhatározás csak lassan érik meg. Sokaknak — már megszokásból is — nehezére esik bucsut venni a multtól. De ez különben is érthető, hiszen küzdelmes, nehéz napok idején a mult mindig hamis, csaloa színekben elevenedik meg képzeletünkben.

Sokan elfelejtették azt, hogy évtize-

dekkel visszamenőleg, már az első világháború előtt is, a szoros európai együttműködés eljövendő szükségességéről beszéltek az emberek. A háború utáni években Páneurópa fogalma — amely az európai népek közös elképzeléseit és kívánságait foglalta magában — oly átütő erejű jelszóvá vált, hogy Briand és a többi demokrata politikusok visszaélhettek vele és azt saját, önző céljaik megvalósítására használhatták föl.

Egyedül a mi időnk hivatott arra, hogy az új Európa gondolatát, annak mélyes komolyságával és legutolsó következményeivel együtt, velünk megértesse és tettekre váltsa.

Ez a forradalmi gondolat csak ugyanolyan forradalmi tettek által valósítható meg Európa egysége, tettekre kész ifjúsága hamar meg is értette az idők szavát és mindenütt csatlakozott a feltörő, fiatal népek zászlajához.

Ezzel Európa függetlenítette magát Észak-Amerikától, valamint az angol világbirodalomtól és lerázta nagáról a két nagy háború közötti első években rárakott pénzügyi és gazdasági béklyókat. Most kezd ismét ráeszmélni azokra az erőforrásokra, amelyekből akkor táplálkozott, midőn egy, messze a saját határain túl lévő világnak alakot és tartalmat adott.

Ma a haladás viharos korszakát él-

A legművészebb magyar film
Két lány az utcán
a CASINOBAN

Apolló Filmszínházban
Jávör Pál, Lukács Margit és Simor Erzsi:
DANKÓ PISTA

Belvárosi mozgóban
Csak 2 napig!
A 103. nem tért vissza
Csak 2 napig!

jük. Sok eddigelé lehetetlennek tartott eszme és gondolat vált hirtelen valósággá. A tegnap utópiái ma már reális alakot öltöttek. És ehhez a változáshoz merész elhatározással és gyors, bátor tettekkel kell az embereknek és népeknek alkalmazkodniok. A háború nemcsak Európának fogja visszaadni a már félig elvesztett keleti területeket, hanem az Amerika fölfedezésével nyugatra került súlypontot

és energia központokat is vissza helyezi Keletre.

Hogy ezek az utópiák mily mértékben származnak egy, az adott lehetőségekkel számoló és az értékek józan megítélésére támaszkodó reális képzeletből — ennek bebizonyítására hivatottak az alább következő cikkek, amelyek csak a kezdetét tárják föl a német és szövetséges csapatok bevonulása óta megindult munkának.

Angol katonai parancsnokok vették át Egyiptomban a hatalmat

Budapestről jelentik: Kairói jelentés szerint az egyiptomi kamara titkos ülésén a miniszterelnök beszámolt a katonai helyzet alakulásáról. A titkosülésen a király is megjelent. A miniszterelnök hétfőn felszólította a kormányzókat, hogy hivatali hatalmukat adják át a kormány által kinevezett katonai parancsnokoknak. Az egyiptomi kormány egyébként az ösezes internált politikusokat Egyiptom belsejében levő gyűjtőtáborokba szállította.

Sztari Oszkol kiürítését jelentette a moszkvai rádió.

Vichy. (MTI). Az OFI jeleüti: A moszkvai rádió közölte a szovjet hivatalos jelentést Sztari-Oszkol város kiürítéséről.

Amsterdam. (MTI). A Német TI jeleüti: Robert Fraser, az angol rádió hírmagyarázója szerdán a londoni rádióban a keleti hadszíntér eseményeivel foglalkozva beismerte, hogy a németeknek sikerült áttörni a Donmentén a szovjet arcvonalat és ezzel scmmivé váltak azok a reménységek, amelyek abból táplálkoztak, hogy a német haderő a téli hadjárat során kimerült.

Tokió. (MTI). A Német TI jeleüti: A japán légihaderő július 4-én Kwangszu tartományi főváros ellen hatalmas légitámadást intézett azzal a céllal, hogy megsemmisítse az Egyesült Államok itt állomásozó légi haderejét. Hasonló rajtaütés történt az ugyanebben a tartományban levő Vaidsap és Sohsiden ellen. Utóbbi fellett heves légi ütközet is folyt. A japán légierő Hünan, Henjang és Longmieng városokat is támadta. A súlyos harcokban komoly károkat okoztak az amerikai légi haderőnek.

Amsterdam. (MTI). A Német TI jeleüti: A brit hírszolgálat jelentése

szerint az angol termelésügyi miniszter Anglia gumiellátásáról kijelentette, hogy a tervezett szigorú korlátozások a legnagyobb takarékoságot követelik meg. A három fegyvernem parancsnoksága átvizsgálta gumiszükségletét és ennek alapján az igénye-

ket mélyen leszállította. A műgumi-gyártásnak ügyét megvizsgálták, de megállapították, hogy kisebb hajótér-szükségés a műgumi közvetlen behozatalához, mint ahhoz az olajmennyiséghez, amely a műgumi előállításához szükséges.

Szaracsoglu lesz Saydan utódja

Róma. (MTI). A Popolo di Roma istanbuli jelentése szerint ottani körökben valószínűnek tartják, hogy Saydan utódja Szaracsoglu külügyminiszter lesz. Saydan miniszterelnök halála nem lesz hatással a török külpolitika hatására, mert annak folyto-

nosságára biztosíték az államelnök személye.

Az NST ankarai jelentése szerint a török belügyminiszter elnöklésével a kormány rendkívüli ülést tartott. A minisztertanácsban a miniszterelnök hírtelen halála következtében beállott helyzetről tanácskoztak.

Hétfőn délután rendkívüli közgyűlést tart a város törvényhatósági bizottsága

Nagyvárad. Saját tud. A város törvényhatósági bizottsága hétfőn délután fél hat órai kezdettel rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés összehívását az teszi szükségessé, hogy a legutóbbi közgyűlés a Rimanóczy kávéház és étterem korszerűsítése céljából hozzájárult ugyan újabb 30 ezer pengő kölcsön igénybeviteléhez, de ez a hozzájárulás nem névszerintj szavazással történt, amit pedig a törvény hasonló esetekben kötelezően ír elő. A közgyűlési határozatot a belügyminiszterum elvileg jóváhagyta, de most érkezett leiratában elrendelte a névszerinti szavazást s ennek megejtése céljából kel-

lett sürgősen összehívni a rendkívüli közgyűlést.

A gyűlést megelőzőleg előkészítő közgyűlést tart a törvényhatósági bizottság, amely a Rimanóczy kávéház és étterem átalakításának ügyén kívül a leventeotthon és lövőtér kérdésével foglalkozni.

Mint hogy a belügyminiszter már megadta elvi hozzájárulását az új kölcsön felvételéhez, a Rimanóczy kávéház és étterem helyiségeiben a közgyűlés is megkezdődhetnek azok a többlet-munkálatok, amelyek költségeinek részben való vállalásához a legutóbbi közgyűlés hozzájárult.

Fölényben vannak a tengelycsapatok az egyiptomi angol haderővel szemben

Ellenállhatatlan erejű fegyverekkel küzd keleten a német véderő

Róma. (MTI.) Az olasz vezérkar szóvivője ma ismertette a nemzetközi sajtó képviselői előtt az El Alamein körül kialakult helyzetet. A tengelycsapatok tömeges tábori erődítményekkel, aknamezőkkel és drótkadályokkal állanak szemben. A harcok színhelye itt mindössze egy hatvan kilométer széles sáv a tenger és a járhatatlan sivatag között. Ez a keskeny terep nem teszi lehetővé átkaroló hadművelet kifejlődését. Mindkét fél összeszedi itt tartalékerőit, hogy kellő pillanatban megindulhasson. Szemben az angol állításokkal a való helyzet az, hogy a tengelycsapatok minőségileg és mennyiségileg is fölényben vannak az angolokkal szemben. Ez a fölény a légierőre is vonatkozik, amit az is mutat, hogy az angol légierő eddigi állandó támadó kísérleteivel nem tudott elérni semmiféle komoly eredményt.

Róma. (MTI.) A Lavoro Fascista megállapítja, hogy a német hadsereg ereje olyan nagy, hogy semmiféle haderő sem tudja feltartóztatni. Ezt berlini katonai körökben azzal magyarázzák, hogy az új német fegyverek hatóereje jelenleg legalább tízenöttször múlja felül azoknak a fegyvereknek a hatóerejét, melyeket a németek a szovjet elleni háború elején használtak.

Jelentősen kibővült a kurszki áttörés

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Német és szövetséges csapatok a Charkov és Kurszki közti térségben déli irányban történt áttörése jelentősen kibővült. Voronyezstől északra történt ellencéges ellentámadási kísérleteket meghehíusítottuk. A bekerített és szétszórta csapatok elleni küzdelem során sok foglyot ejtettünk és sok hadianyagot zsákmányoltunk. Oreltől Északra és nyugatra tovább tartanak az ellenség támadásai. A támadásokat katonáink kemény küzdelemben, erős harci repülőkötelékektől támogatva visszaverték a támadásokat. Egyetlen hadosztályunk harci szakaszán 65 ellenséges páncélost semmítettünk meg. Rzevától délre erős ellenséges csoportot zártunk be nagy területen. Husz szovjet páncélost zsákmányoltunk. A hadszíntér északi szakaszán egyes helyeken az ellenség eredménytelen támadási kísérletekkel próbálkozott. Fenn, a messzi Északon ellenséges tengeri támaszpontokat támadtak bombázó repülőink Kola-öböl mélységében.

Bombavető repülőgépeink elsüllyesztettek egy ellenséges órhajót. Mint már különjelentésben közöltük, harci repülőgépeink és tengeralattjáróink egy nagyszámú hajóból álló karavánt támadtak meg az Északi Jeges-tengeren és a karaván hajóinak legnagyobb részét megsemmisítettük. A 38 kereskedelmi hajóból álló repülőgépeket, páncélosokat, harckocsikat, löszert és élelmiszert szállító karavánt Archangelzsk felé irányították, nehéz ellenséges tengeri

egységek kíséretében. A haditengerészet és a légierő szoros együttműködése folytán elsüllyesztettünk egy nehéz cirkálót és 28 kereskedelmi hajót összesen 192.400 tonna tartalommal. A karaván maradványait üldözve sikerült további négy kísérő hajót elsüllyeszteni 24.700 tonna tartalommal, úgyhogy ezzel összesen 217.100-ra emelkedett az elsüllyesztett tonnatérfogat száma. Tengeri mentőgépeink több amerikai tengerészt megmentettek és foglyul ejtettek.

Egyiptomban az el alameini harci szakasz déli részén az ellenség eredménytelen támadási kísérletei során súlyos veszteségeket szenvedett.

Málta-szigetén éjjel-nappal bombákkal árasztottuk el a repülőtereket és hajótámaszpontokat. A kifejlődött légiharcokban 19 ellenséges gépet lőttünk le. A Csatorna partján lévő messzehordó ütegeink a Csatornában haladó ellenséges hajókra tüzeltek.

Kedden harci repülőink elsüllyesztettek Anglia déli partjainál egy tízezer tonnás hajót, egy hasonló nagyságú bombákkal megrongáltak. Az elmúlt éjszaka harci repülőgépeink ismét támadták Middlebrough kikötőjét. A pilóták a kikötőberendezésekben nagy tüzeket figyeltek meg

Meghehíusultak Egyiptomban az angol ellentámadások

Róma. (Stefani jelenti.) Az olasz főhadiszállás 771-ik számu jelentése. Az egyiptomi harctéren gyorsan visszavertük az ellenség erős támadását és annak érzékeny veszteséget okoztunk. Az elmúlt napok vállalkozásai során elpusztítottunk 35 ellenséges páncélost és nagyszámú foglyot ejtettünk. Mindkét fél légierője erőteljes tevékenységet fejtett ki. A tengely légierője beavatkozva a földön folyó küzdelmekbe, géppuska tüzzel árasztotta el az ellenséges csapatmoz-

Fegyverhiányban szenved a Szovjet

Genf. (NTI jelenti.) Londoni jelentés szerint a Daily Express azt írja, hogy a német hadvezetőség valószínűleg a legnagyobb hadászati győzelmet aratta most Oroszországban. Az eredmény azt mutatja, hogy a szovjet továbbra is fegyverhiányban szenved. Ezenkívül a német összeköttetések jobbak mint a szovjet összeköttetések. (MTI.)

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti. A német csapatok kedde megkezdte a Voronezs városát a bolsevis-

dulatokat. A meg-megismétlődő légi-párbajokban kilenc ellenséges gépet lőttünk le. Máltában a német és olasz légikötelékek újra bombázták a tengerészeti támaszpontokat. Az angol légierő e légiharcok során 14 gépet veszített. A napközben folyt hadivállalkozásokból három gépünk nem tért vissza. A múlt napokban elvesztettnek jelentett gépeink közül kettő visszatért.

Élénk tevékenységet folytat északon a német légierő

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti. A véderőfőparancsnokság közlése szerint német zuhanóbombázó kötelékek kedden a déli órákban a Kola-öbölben bombázták Rosta hajóépítő műhelyeit. Nehéz ürméretű bombák találtak el a raktárépületeket és a nagy szerelő csarnokot. Nagy tüzek keletkeztek a hajógyári műhelyek berendezéseiben. Német vadászok légiharcban lelőttek 11 ellenséges gépet. Ugyanezen időben Murmanszktól délre járműösszevonásokat bombáztak. Több légvédelmi üteget elhallgattattak. — A Barens-tengeren fegyveres felderítés során egy 2000 tonnás órhajót pillantottak meg, melyet nehéz ürméretű bombákkal a farán és orrán eltaláltak. A hajó 15 perc múlva elsüllyedt. Murmanszktól délre Barlanovo repülőterét bombázták. A repülőterei épületeiben és felszállási helyein nagy pusztítást végeztek. Négy indulásra kész repülőgépet megsemmisítettek.

Drámai körülmények között halt meg a török miniszterelnök

Törökország képviseli az arabiai német érdekeket

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Illetékes német helyről közlik: Saydam török miniszterelnök hirtelen halála német politikai körökben mély részvételt keltett. E körökben hangsúlyozzák Saydam miniszterelnök törekvéseinek azt az alapelvét, hogy Törökország függetlenségét megőrizze. Ez, mint a gyakorlat mutatta sikerült neki és összeegyeztethető volt egyrészt Törökországnak Angliával kötött védelmi szövetségével, másrészt a Németországgal kötött baráti egyezményvel.

Istanbulból jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint ismeretesé vált Saydam miniszterelnök, aki maga is orvos volt, amikor szerdára virradó éjjel rosszul lett, tudta, hogy már nincsen melegség. A szálloda igazgatója orvosért küldött, de a minisz-

terelnök órával kezében, pulzusát számolta és halkán mondta, hogy már az orvosok sem tudnak segíteni és most biztosan meg fog halni. Néhány perc múlva később következett be halála.

Ankarából jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Saydam miniszterelnök holttestét bebalzsamozták és csütörtökön szállítják Ankarába, ahol pénteken temetik el. A miniszterelnök elhunyt alkalmából a bolgár király és a bolgár kormány részvétlét küldött a török államelnöknek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti. A birodalmi főváros diplomáciai körében úgy tudják, hogy befejeződtek azok a tárgyalások, amelyeket a birodalmi kormány a török kormánnyal folytatott a német birodalom saudi arabiai érdekeinek képviseletéről.

Mint mondják Törökország késznek mutatkozott arra, hogy Dzsiddában a német érdekeket képviselje.

Hitler részvétlét küldte a török államfőhöz.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Hitler vezér és kancellár részvétlét küldte a török államfőhöz Saydam miniszterelnök halála alkalmából. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter Saradzsglu török külügyminiszterhez intézett részvétlét küldte.

Olvassa és teressze a Magyar Lapok-at

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

Népes közgyűlést tartott a Katolikus Növédő Egyesület

Széleskörű szociális munkásság körvonalai bontakoztak ki
a jelentésekből

(Nagyvárad.) A Római Katolikus Növédő Egylet szerdán délután fél 6 órai kezdettel tartotta meg évi közgyűlését. A közgyűlésen a tagok majdnem teljes számban megjelentek. Ott láttuk a megjelentek között Brösztel Lajos apátkanonokot, dr. Lestyán Endre preláthus kanonokot, Mellau István pápai kamarást, plébánost, dr. Wallner Győző intézeti igazgató, alapítványi pénztárost és Török László székesegyházi karkáplán, hit-tanárt, az egylet pénztárosát.

A közgyűlést Simay Matild elnöknő nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket a papság képviselőit, a nőegyesületek megjelent vezetőit és tagjait. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt Gresinczky Antal nagypréposztól, aki az egyesületnek mindig bőkezű támogatója és megértő pártfogója volt, majd röviden vázolta az egyesület célkitűzéseit és munkásságát.

— Falumunkát végzünk itt bent a városban — mondotta. Talán ez a falumunka néha sokkal fontosabb, mint a falvakon végzett tevékenység. Otthont tartunk fenn, ahol a városba jött fiatal falusi leányok vagy asszonyok szállást kaphatnak, amíg el tudnak helyezkedni. Azonban nem állunk meg itt. Összegyűjtjük a leányokat minden vasárnap és foglalkozunk velük. Nevelő és tanító munkásságunk teljesen a népművelési mozgalom mintájára dolgozik. Sokszor kell az írás-olvasással kezdeni, mert pártfogoltjaink között az elmúlt két évtizedes megszállás szomorú emlékeként még mindig vannak írástudatlanok. Aik már tudnak írni-olvasni, azokat a helyesírásra tanítjuk meg. Kapnak azután oktatást a levelezés, postautalvány kiállítás tudományából is, mert erre is szükségük van. Tanítjuk őket egy kis földrajzra, természetesen nem tudományosan, hanem úgy, hogy annak a gyakorlati életben hasznát tudják venni. Tanulnak történelmet: megismerik nagy királyainkat, szentjeinket, nagyszászonyainkat.

A háborús nehézségek sok mindenben megakadályoznak, azonban erőnk-től és tehetségünk-től telhetően mindent megteszünk.

Gondoskodunk azután a leányok szórakoztatásáról is — folytatta elnöki megnyitóját Simay Matild. — Igyekezünk a hasznost összekötni a kellemessel és igyekezünk a magyar kultúzetnek, dalnak, táncnak megnyerni a mai sok zagyvaságtól megfertőzött izlésű leányokat.

Az egyesület a jótékonykodásról sem feledkezik meg. Ami jövedelme

van, azt mind a szegények támogatására fordítja.

Az elnöknő azzal zárta megnyitóját, hogy az egyesület munkáját megismerve bizonyára mások is belépnek és munkájukkal hozzájárulnak áldásos tevékenységéhez.

A nagy tapsal fogadott elnöki megnyitóját Török László pénztáros ismertette az egyesület vagyónál-

lómányát és az 1942. évi költségvetést. Az ismertetésből kitűnt, hogy az egyesületnek tiszta vagyona 9302 P. Az 1942. évi költségvetés 2822 pengő kiadási előirányzattal szemben 3541 pengő bevételi előirányzat.

A pénztári jelentést a felügyelőbizottság tagjai megvizsgálták és elfogadták. A közgyűlés a pénztárosnak a felmentvényt megadta.

Titkári jelentés egy év munkájáról

Török László pénztári jelentése után Patkásné Tuka Olga egyesületi titkár olvasta fel az elmúlt évről készített jelentését. A jelentés lendületes szavakkal emlékezett meg arról a nagy örömről és ezzel kapcsolatosan arról a nagy változásról, amelyet a felszabadulás, a visszatérés hozott az egyesület életébe, majd ismertette, hogy az egyesület 1941-ben új helyiségekbe, a Szaniszló-utcára költözött. Érdekes a titkári jelentésnek az a része, amely szerint az egyesületnél az elmúlt évben álláskeresés végett jelentkezett 879 egyén. Ebből állást nyert 352.

Beszámolt azután a leánykörök működéséről és az egyesület jótékonykodásáról. Az egyesületnek állandóan 23 havi segélyezettje van. Megemlékezett a jelentés az egyesület halottjairól: özv. Dittert Edénéről és Bernátsik Mariskáról. Az egyesület számos ünnepségen vett részt képviselői helyben és más városokban is. Ezek közül kiemelkedik

Brösztel Lajos apátkanonok arany-miséje, amelyen az egész Növédő Egyesület résztvett és közös szentáldozását az ünnepeltért ajánlotta fel. Továbbá Halász Gyula váradvelencei apátplébános aranymiséjén, amikor az egyesület elnöknője köszöntötte az ünnepeltet.

A titkári jelentés után dr. Lestyán Endre preláthus kanonok, székesegyházi plébános köszöntötte meg a végzett értékes munkát az egyesület vezetőinek és minden munkás tagjának.

Kiegészítik a tisztikart

Török László ismertette ezután az alapszabály módosított szakaszait, amelynek során sor került a tagsági díjak kérdésére. Az elnöknő indítványára az évi tagdíjat egyhangulag 4 pengőre emelték fel. A módosítások ismertetése után kiegészítették a tisztikart. Az igazgató-választmányba beválasztották: Enekes Ágostonnét, Gaál Szabó Istvánnét, Hermann La-

josnét, Horváth Ferencnét, Jelinek Géznét, Magyar Györgynét, dr. Nesztor Józsefnét, dr. Popity Jánosnét, Schmiéd Bélánét és Gálffy Sándor plébánost. A számvizsgáló bizottságba beválasztották dr. Wallner Győzöt, póttagként Devics Miklósnét. Ellenőrnek dr. Nemeček Józsefet választották meg.

Áldásos munka folyik a Székely Leányok Egyesületében

A tisztikar kiegészítése után Ambrus Magda, a Székely Leányok Egyesületének vezetője olvasta fel évi jelentését. Az egyesület a Növédő egysége alatt működik „Kis Szent Teréz” elnevezéssel, 24 taggal indult meg s ma már 102 tagja van. Nem mind székely leányok, de a többiek is nagyon szívesen iratkoznak be. Vasárnaponként rendszeren ötvenen jönnek össze. Az elmúlt évben tartottak 30 összejövetelt. Előadásokat rendeztek. Volt tánc, nótázás és jókedv. Néhány összejövetelükre meghívták a helyőrség székely katonáit is. Tartottak a leányok lelki gyakorlatot is. Az évszázó ünnepségüket Jézus Szíve napján tartották meg. Az egyesület tevékenysége öszel indul meg ismét.

A Székely Leányok Egyesületének ismertetésével kapcsolatosan nem mulaszthatjuk el, hogy pár szót ne szóljunk az Egyesület lelkes vezetőjéről, Ambrus Magdáról, aki a megszűlés alatt hosszabb ideig a regéti Ploestiben élt és ott vezette a székely leányok egyesületét. Ez a lelkes úrleány példaadó odaadással és buzgósággal foglalkozik a falu egyszerű leányaival és szeretetreméltó egyéniségével összetartja őket.

Ambrus Magda beszámolója után Simay Matild elnöknő indítványok hiányában a közgyűlést berekesztette.

Felhívás a m. kir. honvédség kötelékébe való önkéntes belépésre

Nagyvárad thj. város polgármestere
220—1942.

A m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur engedélyezte a honvédség kötelékébe tényleges szolgálatra való önkéntes belépést.

Felhívom azokat a nem állítás korban levő 17. évüket már betöltött magyar állampolgárságu ifjakat, akik a m. kir. honvédség kötelékébe tényleges szolgálatra önként belépni óhajtanak, hogy jelentkezzenek a város katonai ügyosztályán II. emelet 26. szobában, ahol részletes felvilágosítást nyernek kérelmük megszerkesztésére, valamint arra, hogy kérelmükhöz milyen okmányokat kell csatolniok.

A Honvédelmi Miniszter ur sajtó és rádió útján több ízben felhívást intézett már a középiskolák VIII. osztályát, vagy ehhez hasonló — karpaszománny viselésére jogot adó — iskolát végző tanuló ifjúsághoz, hogy az érettségi vizsga letétele után 2 évi tényleges szolgálat teljesítésére, már most minél nagyobb számban jelentkezzenek.

Ezúton is felhívom az ily iskolát végzettek, hogy amennyiben 2 évi tényleges szolgálatra a karpaszománnyosok már most jelentkezni óhajra-

nak, kérelmüket adják be. A Honvédelmi Miniszter Ur előző felhívása alapján eddig is több középiskolát végzett tanuló, különböző helyekre kérvényt adott be önként jelentkezés alapján való felvétele tárgyában. Szen kérvények, miután az előirt okmányokkal felszerelve nem lettek, tárgyalás alá nem vehetők. Énnélfogva felhívom mindazokat, akik jelen felhívás előtt önkéntes belépésük tárgyában bárhová folyamodtak (vonaikozik ez a nem karpaszománnyosokra is), hogy kérelmüket a város katonai ügyosztályától nyert felvilágosítás alapján a m. kir. nagyvárad 25. Honvéd Kiegészítő Parancsnoksághoz újból nyujtsák be. Az eddig beadott kérelmek ugyanis, mint fel nem szerelt tárgyalás alá nem vehetők.

A kérelmek beadásának határideje a m. kir. nagyvárad 25. Honvéd Kiegészítő Parancsnoksághoz 1942. aug. 5-ike.

A kérelmek elbírálásáról a folyamodók a m. kir. 25. Kiegészítő Parancsnokságtól a polgármesteri hivatal katonai ügyosztálya útján „Felvételi engedély”-t kapnak és csak azok állhatnak elő a felvételi engedélyükben megjelölt napokon sorozásra, akik berendeltetnek. Érdeke tehát minden

önként jelentkezőnek, hogy kérelmét az előirt okmányokkal szerelje fel, mert a fel nem szerelt, vagy hiányosan felszerelt kérelmek érdemleges tárgyalás alá nem lesznek véve.

Minden kérelemhez csatolandó egy polgármesteri hivatal által kiállítandó „Belépési igazolvány”. Miután ennek kiállítása több időt vesz igénybe, minden folyamodónak legelő teendője legyen, a polgármesteri hivattaltól ezen „belépési igazolvány” kiadását kérni.

Nagyvárad, 1942. július 8.

Dr. Gyapay László s. k.
h. polgármester.

Lejárt a nemzetvédelmi kereszt igénylésének határideje

A Magyar Távirati Irada jelenti: A Nemzetvédelmi Bizottság felhívja az érdeklődők figyelmét arra, hogy a nemzetvédelmi kereszt igénylésének ideje 1941 december 31-én már lejárt, újabb kérvényeket tehát nem fogadnak el.

TURUL

könyv, papír és írószer kereskedésben dúsan felszerelt raktár áll a nb. vevőkönzéség rendelkezésére Rákóczi-ut 7. (v. Meteor helyiség).

Cégt.

Pernyész István

Telefon 18—20

A közoktatásügyi miniszter válasza Oláh György interpellációjára

Megtörténtek a szükséges lépések Grósz Bella magyar állampolgárságának megsemmisítésére

A képviselőház szerdai ülésén zúgó taps és igen meleg éljenzés közepette emelkedett szólásra Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter és Grósz Bella ügyében a következőket mondotta:

— Oláh György képviselőtársam a múlt szerdán tartott interpellációs napon hivatali elődömhöz interpellációt intézett. Ebben három kérdéssel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Méltóztassék megengedni, hogy erre az interpellációra én adhassam meg a választ. (Halljuk! Halljuk!)

— Oláh György interpellációjában megkérdezi a vallás- és közoktatásügyi minisztert: van-e tudomása arról, hogy Jókai Mórnak az özvegye egy velünk ellenséges államba emigrált s ezzel formálisan elvesztette jogát ahhoz, amit a nemzet lelkében már régen elvesztett, hogy magát a legnagyobb magyar regényíró özvegyének nevezhesse és az azzal járó erkölcsi és anyagi előnyöket élvezze. Erre a kérdésre a következő választ vagyok bátor adni.

— Jókai Mór özvegye részére a magyar állam a Jókai-hagyatékhoz tartozó egyes közérdekű jelentőségű bírói ingóságok átengedése fejében annak idején életjáradékot folyósított. Ennek az életjáradéknak mértékét legutóljára egy, 1925. évi minisztertanácsi határozat állapította meg, ez olyképpen intézkedett, hogy Jókai Mór özvegye részére mindenkori azok az illetmények folyósítandók életjáradék címén és fejében, amely illetmények a mindenkori állami VI. fizetési osztály I. fokozata szerint vannak megállapítva. A minisztertanácsi határozat ezenkívül még azt a döntést is hozta, hogy az állam magára vállalja ezután az életjáradék után járó adókat is. Ezt a megállapított életjáradékot élvezte Grósz Bella mindaddig, amíg beszűntetésének szüksége nem merült fel. Ez a szükségesség azáltal állott elő, hogy Grósz Bella özvegy Jókainé hivatali elődömhöz egy bejelentést intézett, amelyben közölte, hogy a Jókai-művek újabb angolnyelvű kiadásának előkészítése végett elutazik Londonba. Ez a bejelentés 1939-ben történt, tehát jóval megelőzőleg, hogy Angliával hadiállapotba kerültünk. Minthogy pedig azóta sem tért vissza, hivatali elődöm 1941 áprilisában az életjáradékot beszüntette. (Általános helyeslés az egész Házban). Azóta tehát özvegy Jókainé Grósz Bella nem kap életjáradékot a magyar államtól.

— Az interpelláció második pontjában a képviselő úr kérdezi a vallás-

és közoktatásügyi minisztert, mint a magyar kultúra legfőbb őrét, tegyen intézkedéseket és lépéseket az illetékes miniszter uraknál, hogy Grósz Bellát állampolgárságától megfoszassák. Erre nézve bátor vagyok közölni a mélyen tisztelt Házal és je-

lenten, hogy az érdekelt miniszter uraknak, tehát a miniszterelnök úrnak és a belügyminiszter úrnak ezt a kívánságot továbbítom. (Ujabb egyöntetű helyeslés a Ház jobboldalán. A középben és a szélsőbaloldalon.)

Törvényhozás útján rendezik a Jókai-művek szerzői jogának kérdését

— Végül, ami az interpelláló képviselő ur utolsó kérdését és kívánságát illeti, hogy tudniillik a Jókai-könyvek és szindarabok, átdolgozása, fordítása jövedelmét, az abból származó minden eddigi vagyont és nyomorgó keresztény írók és Jókai Mór egyetlen élő unokája között osszák meg, erre a kérdésre válaszom a következő: A képviselő ur, mint neves íróember is, bizonyára tisztában van azzal, hogy ez a kérdés a szerzői joggal kapcsolatos. Már pedig a szerzői jog az érvényben levő jogszabályok szerint másképpen, mint törvényhozási úton, nem volna módosítható.

In cze Antal: Megszavazzuk!

— Ugy van! Ugy van! — kiáltják a Ház minden oldalán.

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter: Már hivatali elődöm, Hóman Bálint miniszter ur is tett bizonyos előkészítő intézkedéseket ebben az irányban, hogy a hatályos jogszabályokat megfelelően megváltoztathassuk. Elődömnék ezt a szándékát magamévá teszem és folytatni kívánom. (Nagy taps a Ház minden oldalán) Ezeket az intézkedéseket és a kérdés megoldásáról tanácskoznai fogok. 33t a tegnapi nap folyamán már bizonyos előzetes tárgyalásokat is folytattam az érdekelt miniszter urakkal. A kérdés mindenesetre nem könnyű, mert bi-

Göbbels miniszter cikke Churchill hirszolgálati és propaganda módszeréről

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels birodalmi miniszter a *Das Reich* című hetilapban Churchill hirszolgálati és propaganda módszeréről foglalkozik.

Elszálltak már azok az idők — írja Göbbels — amikor odaát a Rómába, Berlinbe és Tokióba való kényelmes és veszélytelen sétákról álmodoztak. Felvetődik a kérdés, vajon öszhangba lehet-e még hozni a brit propaganda módszereit egy nép ép eszével?

Volt már eset arra, hogy mi is alábecsültük az ellenség erejét és ezért több időre volt szükség bizonyos célok elérésére, mint gondoltuk vagy jóslottuk.

Azonban a való tények ismeretében a háboru egész folyamán olyan szavahihetőség jellemezte a német hirszolgálatot, amelyet egyáltalában nem lehetett kétségbevonni. Ezzel szemben az angol közvélemény most nincsen tisztában arról, hogy például milyen komoly szakaszba lépett a tengeri háboru. Churchill sohasem hajlandó számokat közölni és Roosevelt csak az első hajók számát mondja meg és azza érvel, hogy katonai titoknak nyilvánítja a hajók neveit és tonnatartalmát. Az az eljárás, amit az angolok követnek, a mi népünk műveltségi színvonalá mellett alaposan megbukna. Németországban nem volna kibíráható olyan ember, mint Churchill, aki még sohasem jó-

solt meg helyesen egyetlen katonai, vagy politikai fejleményt sem. Bár mi, angol vélemény szerint, Németországban diktatúrában élünk, ennek a diktatúrának mégis van annyi önkritikája, hogy valakit, akit ilyen mértékben cáfolnak meg az események, 24 óra alatt kikergetne hivatalából. Angliában ennek fordítottját látjuk. Churchill kudarc-tábornoka most is a legnagyobbbecsültebb egyéniség hazájában. A történelem egykor a brit Empire épületének összeomlását a jellem összeomlásának fogja nevezni. Mi az angoloknak szebb elvonulást kívántunk volna.

Volt időszak az elmúlt télen, hogy mi is rosszul állottunk. A sorsszeszélynek elfordulása abban mutatkozott, hogy minden természetű erő ellenünk esküdt össze, de mi a nehézségeket nem titkoltuk, nyugalommal fogadtuk és nem beszéltünk sokat róla.

Az angol népet könnyű vezetni, mert nincs politikai állásfoglalása.

Eljön azonban az idő, amikor Churchillt és rendszerét egészen megismerik és általános neveltség tárgya lesznek.

Valószínű azonban, hogy ez már túl későn következik be ahhoz, hogy megelőzhetnék az ebből származó veszedelmet. A történelem szekere könyörtelen következetességgel halad a maga útján.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

szen megoldását az is nehezi — eltekintve attól, hogy törvényhozási alkotára van szükség, amelyet, úgy látom, a mélyen tisztelt Ház egyhanguan (Igen Egyhanguan! — kiáltják mindenfelől) volna hajlandó megszavazni. (Megszavazzuk! — kiáltják a Ház minden oldalán.) — hogy ezek a meggyezések bizonyos nemzetközi viszonyok alapján, tehát a nemzetközi szerzői jog egyezményben is bizonyos változtatásokat kell tenni. És e jogszabályok egyoldalú megváltoztatása veszélyes volna, mert azzal a konzekvenciát járhatna, hogy esetleg megszüntetnék vele más magyar írók műveinek védelmét. Olyan megoldásra kell találnunk, amely ezt a veszélyt eleve kiküszöböli. (Nagy éljenzés, helyeslés és taps a Ház minden oldalán.)

In cze Antal: Régóta nem volt ilyen miniszteri siker!

A Ház a kultuszminiszter választását tudomásul vette.

Megállapították a csalánkóró beváltási árát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátási miniszter a következőkben szabályozta a csalánkóró beváltási árát: Elsőosztályú gombamentes légszár, 120 centiméter hosszú, legfeljebb 8 százalék idegen anyagot tartalmazó csalánkóró beváltási ára 100 kilogrammonként 14 pengő. Másodosztályú gombamentes légszár, 120 centiméter hosszú, legfeljebb 15 százalék idegen anyagot tartalmazó csalánkóró ára 100 kilogrammonként 12 pengő.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR 1942. augusztus 14—24. Kedvezményes utazásra jogosító vásári igazolványok csak korlátolt számban lesznek kibocsátva 3 pengő 50 filléres árban. Siessen elővételben megszerezni az ipartestületnél. Nagyvárad, 1942. július 6. Ipartestület elnöksége.

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Hétfői jegyzetek

Amióta határ választ el bennünket a bihari hegyek javarésztől, nincs is a váradiaknak szebb kirándulólhelye a Jád völgyénél, amelynek a köztudatban ma is Remet néven ismerős Jádremete a koronája. A bécsi döntés itt majdnem 20 kilométerrel beöblösítette a határt a Körös folyásától Délerdély felé, hogy ezzel biztosítsa a Jádremetén túl lévő bauxit-bánya kiaknáhatóságát a Jád völgyében húzódó kisvasúton. Ezt a szerencsés körülményt turisztikailag is értékesíteni kellene, de sajnos, ebben az irányban még nem történt semmi kezdeményezés. A kisvasút, amelyen a bányatársaság díjtalanul szállít utasokat, csak hétköznapokon jár, úgyhogy a hétfői kirándulók, akik csak vasárnap a reggeli személyvonattal érkeznek Jád völgy állomásra, vagy gyalog kénytelenek megtenni a 16 kilométeres utat Remetéig, vagy pedig, ha szerencsés alkalom kínálkozik, munkás-hajtányt — trezinát — bérelnek és úgy tolatják fel magukat a hétfői pihenésre annyira alkalmas kis nyaralóhelyre. Nem mintha a Jád völgyének szépsége nem érdemelné meg a jó turista számára azt a fáradságot, hogy gyalogszerrrel kapaszkodják fel a kacskaringós hegyi úton, de a mai, korlátozott vasúti forgalom mellett az idejéből sem futja a jó háromórás gyalogútra, mert délután fél hatkor már ismét Jád völgy állomáson kell lennie, ha el akarja érni a fél nyolc tájban Nagyváradra visszaérkező személyvonatot.

Legutóbb, hogy erre jártunk, a bányatársaság egy mérnökével utaztunk Jád völgyig ezen a vonaton, aki Budapestről érkezett. Az ő kedvéért előállították a kisvasút szerelvényét s vele együtt sok falusi embernek s néhány nagyobb kiránduló- és turistatársaságnak sikerült gyorsan feljutnia a fürge, kegyetlenül rázó, de a célnak pompásan megfelelő kis alkalmatlanságos Remetére. Alkudoztunk is a mérnökkel, akit felügyelőnek címezték a bányamunkások, nem lehetne vasárnapra is rendszeresíteni ezt a járatot, hogy megteremtődjék az összeköttetés a személyvonatokhoz, de azt a választ kaptuk, hogy a bányatársaság ezt különböző okokból nem teheti meg. A kisvasút személyzetét se lehet vasárnap igénybevenni, anyaghiánnyal is számolni kell, s különben is költséges mulatság lenne ez a bányatársaság számára...

Azt hisszük azonban, hogy a bihari megyei turistaegylet — amelynek tevékenységéről egyébként az utóbbi időben vajmi keveset hallunk, — vagy az idegenforgalmi hivatal, esetleg a városi és megyei közigazgatás más szervei mégis érvényesíthetnék befolyásukat a bányatársaságnál a kisvasút vasárnapi járatai érdekében. Egy sinautó beállítás se volna talán éppen megoldhatatlan feladat, bármilyen takarékoskosságot is irnak elő a háborús közellátás mindennél fontosabb szempontjai.

A turistaegyletnek és az idegenforgalmi hivatalnak azonban más teendői is lennének ezen a területen. Az egész Jád völgyében — amely ismétlőnk a legkiválóbb kiránduló- és turista-lehetőségeket nyújtja a nagyvára-

di közönség számára, — nincs sehol egyetlen turistamenhely sem, aminek létesítése pedig igazán nem okozna nagyobb nehézséget. Legutóbbi kirándulásunk alkalmával egy háromtagú cserkészcsoporthal találkoztunk Jádremetén, amely a hétfői kettős ünnepet használta fel erre a kiruccanásra. Már az is külön megjegyzést érdemel, hogy ez a csoport csak három tagból állott, s hogy nem vettük észre a kettős, nyáreleji ünnepet egyetlen vezetett kirándulást sem Nagyváradtól egészen Remetéig...

Ilyen kiváló alkalmakkor a váradi fiatalságnak el kellene árcsúsznia a hegyvidéket, annak ellenére, hogy manapság az úti motyó összeállításán szintén némi nehézségekbe ütközik. De talán azért nem kelnek útra a fiatalok, mert arra nem telik nekik, hogy a remetei panziók valamelyikében szálljanak meg, turista-menhely berendezése iránt pedig még nem történt gondoskodás. Szeretnénk felhívni erre az illetékesek figyelmét, mert ha a turistaság nem is tartozik az elsőrendű létfontosságú feladatok közé, annak jelentőségét semmiképpen sem szabad lebecsülni ma, amikor sokkal inkább van szükség jó egészségre, erős idegzetre és minden viszontagsággal dacolni tudó ifjúságra mint valaha. (*)

Gyors ütemben halad a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványainak elővételben való árusítása

Elsősorban a kereskedelemben és termelésben érdekelt igényét elégítik ki

Amikor két nappal ezelőtt megírtuk, hogy az augusztus 14-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár ez évben csak korlátozott mennyiségben tud félárú utazásra és a Vásár díjtalan megtekintésére jogosító vásárigazolványokat forgalomba hozni, városvezetés megindult ennek az ezévből ritka értékű lett igazolványnak elővételben való vásárlása. Hirtelenében feltett körkérdésünkre úgy a városunkban, mint a környéken működő vásári képviselők arról értesítettek lapunk munkatársait, hogy az elővételi forgalom még a helyzet ismerőit is meglepő arányokban indult meg.

A Vásár képviselői országosra az IBUSZ-fiókok, a különböző egyéb menettjegyirodák, az iparkamarák, az ipartestületek, a kereskedelmi egyesületek, pénzintézetek, községekben az előjáróság, illetve a jegyzői hivatal, számos helyen a dohányárudák és a nagyobb forgalmú kereskedések. Mindezekben a helyeken a hét eleje óta külön nyilvántartást vezetnek azokról, akik a vásárigazolvány vásárlására jelentkeztek és annak árát a képviselőnél már előre le is fizették.

Tekintettel arra, hogy ez évben a vásárigazolványok csak korlátozott mennyiségben állnak rendelkezésre és figyelemmel arra, hogy a nehéz közlekedési körülmények ellenére a kormány által mégis lehetővé tett utazási kedvezmény célja főképpen az, hogy a gazdasági életben érdekelt körök számára könnyítsék meg a Vásár meglátogatását, a képviselők elsősorban azoknak az elővételi befizetését fogadják el, akik mint kereskedők, iparosok, vállalkozók, mezőgazdák, vagy mindezek családtagjai komoly gazdasági érdek szolgálatában kívánnak az augusztus 14—24-ig nyitvaálló budapesti Vásáron megjelenni. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy más talán nem utazhatna. A kedvezmény igénybevétele mégis elsősorban azok részére kívánják biztosítani, akik számára a Vásár tüzetes megtekintése és ott esztelen vételek lebonyolítása az ország áruellátásával és termelésének fenntartásával, sőt fokozásával kapcsolatos általános érdek jelent.

Mint értesültünk — a most elővételben vásárolt vásárigazolványokat a képviselők e hó közepétől kezdve fogják az érdekelteknek átadni. Elővételben egyébként csak legkésőbb e hó végéig lehet vásárigazolványt beszerezni.

Hirdetmény a forgalmi adózás megváltozásáról

A m. kir. pénzügyminisztérium 500—1942. számú rendeletével 1942. július 1-i hatállyal mentesítette általános forgalmi adó, illetőleg forgalmi adóváltás fizetési kötelezettség alól a következő foglalkozási ágakat:

Élő- és leölt-baromfi kereskedő, leölt-vad kereskedő, kizárólagos szatócs és fűszerkereskedő (akinek semmiféle italmérési engedélyük nincs), hűsítő-italárú, rum-, likőr- és ecetgyár, sör kis- és nagykereskedők, halkereskedők és árusítók, virágmag és veteménymag kereskedők (ha kiszereléssel nem foglalkoznak), ásvány- és gyógyvíz kereskedők.

A hivatkozott számú P. M. rendelet értelmében, az általános forgalmi adókat havi általánösszegekben fizető adózók adótételét 1942. július

1-i hatállyal hivatalból fogja a forgalmi adóhivatal kiigazítani, ily irányú kérelmeket beadni nem kell.

Az 1942. július 1-ig érvényben volt jogszabályok szerint az általánosított adózók havi forgalmi adójukat a tárgyhónapot követő hó 15-éig voltak kötelesek befizetni. Ezt a jogszabályt az említett P. M. rendelet olyképpen módosította, hogy a havi általánosított adó fizetési kötelezettségét a tárgyhónap 15-ig fizetendők be, tehát a hivatal ezután is felszólítja az érdekelteket adózókat, hogy 1942. július 15-ig 2 (kettő) havi (június-július) általánynak megfelelő adót fizessenek be, a végrehajtással járó költségek megkímélése céljából.

Tudomására hozza a hivatal az érdekelteknek, hogy az 500—1942. sz. P. M. rendelet a következő foglalko-

Kerékpárok

részletre is

Alkatrészek

Pálffy KUHNE-lerakat

Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24

zasi ágakat vonta 1942. július 1-től forgalmi adó kötelezettség alá:

Mérnök és építési vállalkozó, fényképész, filmlaboratórium, filmkölcsonzó vagy forgatásra elkészített filmeket értékesítő vállalkozó, szépségápoló intézet, temetkezési vállalat; csónak, zongora, gramofon, jelmez, szörme, könyv, zsák ponyva stb. költöző, gépipró és sokszorosító vállalat; épületek, lakások takarításával, feregtelenítésével, ablak, kirakat tisztításával és kirakattrendezéssel foglalkozó vállalat. A gyógyszerészek egyenként fognak hivatalos végzést kapni.

Az itt felsorolt iparosok és vállalkozók kötelesek üzleti tevékenységüket 1942. július 15-ig a forgalmi adóhivatalnál (Nagyvárad, Rákóczi-út 35. sz.) rendelkezésükre álló „Bejelentő lapon” bejelenteni.

Forgalmi adóhivatal, Nagyvárad, Nagyvárad, 1942. július 6.

Dr. Benedek sk.
hivatalfőnök.

Jelentkezni lehet a befőzési cukor kiutalásáért

Nagyvárad thj. város polgármestere 5359—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja azon befőzési cukorigénylőket, kiknek igénylője 1942. június hó 27-én nem lett kiadva, de bemutatott igénylapjuk a Közélelmezési Hivatal által felülbélyegeztettek, befőzési cukor csekklapjaik átvétele végett 1942. július 10—15-e között naponta 8—13 óráig jelentkezhetnek Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalában.

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja azon 2 kat. holdnál nagyobb területű gyümölcsstermelőket, akik szabályszerű befőzési cukorigénylésüket 1942. július 27-ig Nagyvárad thj. város hegybírói hivatalában benyújtották, hogy befőzési cukor csekklapjaik átvétele végett jelentkezhetnek Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatalában. Nagyvárad, 1942. július 9-én. Dr. Gyapay s. k. h. polgármester.

Harc a rendőrök és a betörők között Madridban

Madrid. (MTI). A Stefani Iroda jelenteti: A város kellős közepén az egyik legforgalmasabb utcában valóságos ütközet folyt le a betörők és a rendőrök között. A betörőket akkor lepték meg a rendőrök, amikor kinyitották egy nagy áruház ajtaját. Menekülés közben a betörők rálöttek a rendőrökre, akik viszonzották a tüzet. A négytagú betörőtársaság egyik tagját a rendőrök agyonlőtték. Egy betörő súlyosan megsebesült, de a másik kettő sértetlenül került a rendőrök kezébe. A lövöldözés során egy rendőr is meghalt.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 Félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

BOZSILOV BOLGÁR PÉNZÜGY-MINISZTER VISSZATÉRT SZÓFIÁBA. Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Bozsilov pénzügyminiszter háromnapos berlini tartózkodása után elhagyta a német birodalmi fővárost, hogy visszatérjen Szófiába.

ELTEMETTÉK RÁDY ELEMÉRT. A MTI jelenti: Ma temették el nagy részvét mellett dr. Rády Elemért, az Uj Magyarok munkatársát, egykori cikkírókat, aki a cseh uralom alatt megszervezte a felvidéki magyar ifjúságot, megalapította a Prohászka-köröket, ami miatt a csehek kiutasították.

Felülvizsgálják a székelyföldi ásványvizek gyógyhatását. Sepsiszentgyörgyről jelentik: (MTI) a székelyföldi ásványvizek felülvizsgálását már régebben elrendelték, mert már több, mint 50 éve nem vizsgálták felül szakértők a székelyföldi ásványvizek gyógyerejét, ami pedig évről-évre változni szokott. A földművelésügyi minisztérium most három vegyész küldött ki, a gyógyvizek hatásvizsgálására. Ezek közül egyik már néhány nap óta megfigyelés alatt tartja a kovásznai vizeket. A vegyelemzéseknél figyelembe veszik betegségekre vannak a vizek gyógyhatással. Különösen nagy jelentőséget tulajdonítanak a kovásznai sós borvizeknek. Az utóbbi időben derült ki, hogy ezek a vizek nagymennyiségű arzént is tartalmaznak, amit a régebbi vegyelemzés nem állapított meg.

Cserépkályhák
 átlátszó modern fa- és szénfűtéses vagy
 Hardtmuth rendszerre. Ragcol még 18
 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakat
 Szilágyi Dezső-u. 3.
 Telefon: 33-66, 31-96.

DÉSEN TARTJA IDEI VÁNDOR-EGYÜLÉSÉT AZ ERDÉLYI MUZEUM
 Gyűlését. A Magyar Tudósító jelenti: Erdély kulturális életének egyik legjelentősebb intézménye az Erdélyi Múzeum Egyesület most készíti elő idejű vándorgyűlését. 1906 óta minden esztendőben Erdély más és más vidékén rendezik meg ezt a gyűlést, amelyeknek különösen a megállás éveiben volt igen nagy jelentősége. A felszabadulás után az első vándorgyűlés az idén lesz, amelyet október 11. 12 és 13-án rendeznek meg Désen.

Négyhetes továbbképző tanfolyam a szlovák tanítók számára. Budapestről jelentik: (MTI) A vallás- és közoktatásügyi miniszter a miniszterelnökkel egyetértően, a szlovák tannyelvű népiskolák tanítói számára négyhetes továbbképző tanfolyamot rendez Léván. A tanfolyam vezetője és egyik előadója dr. Wagner Ferenc, továbbá Halmos Péter, Klatkyó Jenő és dr. Krammer Jenő. A tanfolyam ünnepélyes megnyitása folyó hó 13-án lesz Léván a minisztérium megbízottjának jelenlétében.

KULTURFILM A BUDAPESTI KATOLIKUS TEMPLOMKORÓL. A Szent István-heti ünnepségek során kerül bemutatásra a legújabb magyar kulturfilm, amely Budapest mintegy harminc katólikus templomát vonultatja fel. A kulturfilmeket egyházi zene festi alá, amelyet P. Horváth Dezső állít össze. A kísértőszöveget Váci Dezső írja. (Magyar Tud.)

A Kereskedelmi Csarnok közleményei: A Kereskedelmi Csarnok hivatali helyiségeit ugyanezen ház Mussolini-tér 10. szám alatti részébe helyezte át. Bejárat a főkapun át lesz. Emelet balra. — A vendéglátó iparosok szakosztálya titkári hivatalát ugyanezen ház Mussolini-tér 10. szám alatti részében helyezte át. Bejárat a főkapun át, emelet balra. — Dr. Kalas László ügyvéd irodáját ugyanezen ház Mussolini-tér 10. szám alatti részében helyezte át. Bejárat a főkapun át lesz. Emelet balra.

LEVENTÉK! A sport honvédelem! A kolozsvári hadtest úszóbajnokságra 13-án, hétfőn a partifürdőben tartjuk a válogatást. (Strandfürdőben). Ezen minden úszni tudó levante megjelenése kötelező. A levanték pontban 18 órakor találkoznak a fürdő bejáratá előtt. Úszó-felszerelést mindenki hozzon magával. — Szébb jövőt. Járás! levante parancsnokság.

Uj kerékpárok részleteire is. Javítások olcsón **JAKAB** műszerésznél Kossuth-u. 5. Tel. 23-30.

RÓZSA SÁNDOR KÖRÖZŐ HIRDETMEYE IS SZEREPEL A KASSAI 48-A KIÁLLÍTÁSON. A Magyar Tudósító jelenti: A kassai Rákóczi-múzeum igazgatója, dr. Mihalik Sándor össze gyűjtötte és a közeljövőben kiállításra mutatja be a kassai 48-as emlékeket. Ezek között szerepel Rózsa Sándor, akinek személye körül most nagy irodalmi vita folyik, személyleírások körözlőlevele. A követezőképpen írja le a romantikus bétyárt: „Szemei, amelyeket mások jelenlétében állandóan földrezegez szürkék, félig zárulnak és... ezendén hunyorgók, mint az egér után leselkedő macska szeméi”. A kiállításán szerepelni fog Kossuth Lajos és társainak, a pártitók tábornokának N. Bem-nek körözlőlevele is.

A Földrajzi Társaság megkongatta a halálharangot az iskolai földrajz tanítás felett. A Magyar Tudósító jelenti. A Magyar Földrajzi Társaság főtitkári jelentésében foglalkozik az iskolai földrajzoktatás helyzetével és megállapítja, hogy a mai tanterv teljesen elköltötte a földrajz tanítás lehetőségének minden ütőerét és így az iskolai földrajz tanítás lassú sorvadására van ítélve. A helytelen tanterv miatt a tanulók csak ideig-óráig képesek megtartani az anyagot és még a legeszebbek sem tudják később építőanyagul felhasználni az előadottakat. De ez nem is csoda — állapítja meg a Földrajzi Társaság jelentése — mert két év anyagát zsufolják össze egy esztendőre, még hozzá kevesebb órással. Lehetetlen kívánnak a tanulóktól és csodát a tanártól. Miután a IV., V., VI. osztályban nincs földrajz tanítás, a hetedikesek már elfelejtették amit az első három osztályban tanultak és mindent előlről kell kezdeniük. A mai helyzet érthetetlen és tarthatatlan. Most már nemcsak a vészharangot kongatjuk kétségbeesve, hanem komor gyászban a halálharangot is a földrajz tanítás sorsa felett.

MUNKÁSOK, kisemberek! hirdessetek az Erdélyi Néplapban.

Korona Filmszínházban
A LELKI KLINIKA
 nagyszerű magyar vígjáték.
 Turav. Jávör, Hidvéghy, Somlay, Vaszary.

A NAGYVÁRAD ÉS VIDÉKE IPAR-TESTÜLET Ruházati és Textil Iparosok szakosztályának értesíti tagjait, hogy a július hónapi cérnautalványokat 1942 július 11-én reggeltől kezdve kiválthatják. Cérnautalványokat lehetőleg személyesen kérjük átvenni, annál is inkább, mert ez alkalommal a textil hulladékok eladási vagy átvételi elismervényét kérni fogjuk bemutatni, valamint a petroleum és benzín igénylések összeírása is szükségessé teszi a személyes megjelenést. Előbbség.

KÉTSZÁZ DÉLVIDÉKI GYERMEK ÉRKEZETT BUDAPESTRE. A Magyar Országos Tudósító jelenti: Szerdán este 200 délvidéki gyermek érkezett Budapestre. A délvidéki gyermekeket, akik Szabadka és Zombor környékéről érkeztek, a keleti pályaudvaron a főváros megbízottai fogadták. A délvidéki gyermekeket budapesti tartózkodásuk során a főváros látja vendégül. Később még két kétszáz fős csoport érkezik a főváros vendégeként Budapestre.

NÉMET-OLASZ GAZDASÁGI TANÁCSKOZÁSOK. Berlin. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Riccardi olasz külkereskedelmi miniszter szerdán tanácskozással folytatott Funk birodalmi gazdasági miniszterrel és más német vezető személyiségekkel a két országot érdeklő gazdasági kérdésekről.

HARMINCEZER TENNYÉSZBAROMFIT OSZT SZÉT A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM. A Magyar Távirati Iroda jelenti. A földművelésügyi miniszter a baromfitenyésztés előmozdítására harmincezer tenyészbaromfit osztat ki kedvezményes áron. Ezenkívül összesen Gödöllőn férfiak és nők részére külön-külön baromfitenyésztő tanfolyamokat rendeznek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szólósi kisgazdák. A sörgyárral kapcsolatos panaszai valóban megérdemlik a nyilvánosságot. Elengedhetetlen azonban ebben az esetben az, hogy panaszukat nevük és lakcímük pontos megjelölésével közöljék. Kérjük tehát a panaszokat aláírásokkal megismételni.

Négy hónapi fogházra büntette a törvényszék a „Jehova Isten tanúi” terjesztőjét

Nagyvárad, Saját tud. A nagyvárad-i törvényszék ötös különválasztása csütörtökön délután hirdetett ítéletet Erdélyi Pál 25 éves ugocsa megyei csavargó felett, aki a „Jehova Isten tanúi” szekta nyomtatványait terjesztette Ugocsa, Máramaros, Szatmár és Kolozs megyékben. Ezenkívül vádolva volt egy rendbeli igazgatás vétségével, a hadkötelezettség kijátszásával, közveszélyes munkanélküliség és sajtórendészeti vétségével.

Vádolt töredelmesen beismerte a terhére rótt cselekményeket, majd a törvényszék egy óras tanácskozás után 3 hónapi és 28 napi fogházra ítélte, amelybe a vizsgálati fogságba eltöltött időt a bíróság betudta. Nyhátró körülménynek tudták be a vádlott teljes beismerését, megbánását, alacsony műveltségét.

Keresztanyaságot vállalt egy levante-lánycsapat

Egy Ukrajnában megsebesült honvéd kisgyermekének készítettek csecsemőkeletyvet a Standard Villamosági R. T. levanteleányai. A csapat vállalta a keresztanyaságot. Pénzt gyűjtöttek össze, hogy a kicsikét minél szebben felöltöztetve vihessék a keresztelőre. Az apró kis magyarra gondot viselnek a levanteleányok éppen úgy, mint az édesanyjára is, akinek segítenek foltozni, javítani. (Lev. Hir.)

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a váradi munkanélküliek?

(Nagyvárad.) A munkaközvetítő hivatal július 3-i kimutatása szerint a következő foglalkozási ágakban keresnek és találnak elhelyezkedést a nagyváradi munkanélküliek:

Foglalkozást kaphat: 2 cipész, 2 cipőfelsőrészkesztő, 1 bádgos, 1 bogárnár, 7 kovács, 6 napszámós, 1 szűcs, 2 vasesztergályos, 1 bőröndös, 1 szabó, 3 bejárónő, 14 mindenes, 1 szakácsnő, 1 nevelőnő, 5 kifutó szolgál.

Tűzharcosok: 1 gyári munkás, 1 éjjeli őr alkalmazást nyer.

Tanoncok: 1 asztalos, 1 borbély, 1 fényképész, 1 lakatos, 1 műszerész, 1 nyomdász, 1 szabó, 1 bőröndös, 1 szobafestő, 1 szűcs tanonc elhelyezkedhetik.

Alkalmazást keresnek: 1 ács, 13 asztalos, 4 bádgos, 3 bogárnár, 2 borbély, 2 cipész, 5 cipőfelsőrészkesztő, 1 cukrász, 2 gépész, 6 gyárimunkás, 30 munkásnő, 2 hentes, 1 kárpitós, 6 kereskedősegéd, 3 kiszolgálónő, 3 kovács, 3 közműves, 5 lakatos, 7 magántisztviselőnő, 17 napszámós, 2 napszámosnő, 3 sütő, 4 férfiszabó, 2 női szabó, 3 vendéglői alkalmazott, 1 szijgyártó, 3 szobafestő, 4 szövőtakács, 1 vasesztergályos, 4 villanyszerelő, 14 bejárónő, 29 mindenes, 7 szakácsnő, 1 mosó-vasaló, 2 kertész, 12 kifutó szolgál.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkezzenek.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JULIUS 10.
Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Dalok. Magyar nóták.
- 11.20 Simenszky Valéria zongorázik.
- 11.40 Müller József dr. felolvasása.
- 12.10 Szórakoztató zene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.20 A Honvéd Gépkecskészet zenekara.
- 16.15 Puskás Lajos dr. előadása. Unamunoról.
- 17.15 Debreceni Iparos Dalegyet.
- 17.40 Sportközlemények.
- 17.50 Rácz Berci cigányzenekara.
- 18.15 Német hallgatónkunk.
- 18.35 Ádám Jenő zeneművészeti iskola tanár népdalfőőrája.
- 19.25 Közvetítés az Erzsébetvárosi Színházról. Aranyserpa félév.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 18.20 Rácz Berci cigányzenekara.
- 18.45 Gyöni Géza éneke. Szigethy Ferenc előadása.
- 19.05 Komáromy Pál, az Operaház tagja énekel.
- 19.30 Visszaállították Szacsavay Imre szobrát. A közvetítést a nagyváradi Erzedévi Emlék-térre. Bujinszky Sándor vezeti. Hangfelvétel.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Szentgyörgyi-vonósnégyes.
- 21.10 Pinta Zoltán elbeszélése.
- 22.00 Az Aranyserpa félév című operett III. felvonásának közvetítése.
- 22.30 Táncczene.

Événélküliekben és vendéglőkben kérj a Magyar Lapok-at.

Magyarország népmozgalma az 1942. év április havában

A M. kir. Központi Statisztikai Hivatal Magyarország 1942. évi április havi népmozgalmáról a következőket közli:

Magyarországnak a második bécsi döntés utáni területén az előző év megfelelő hónapjához viszonyítva a házasságkötések száma változatlan maradt, öröndetesen megnőtt a születések száma, de a halálozásnál visszaesés jelentkezett. Ez a visszaesés

főleg a 6 éven felüliek halálozásánál mutatkozik, de megnőtt az 1-6 éves gyermekhalottak és az egy éven aluli csecsemőhalottak száma is. A csecsemőhalandóság azonban az élveszületések számának emelkedése következtében némileg javult is. A természetes szaporulat ugyanakkora volt, mint egy évvel korábban: ezer lélekre 5.

Férfi ruhákat használtak, MOLNÁR használtruha üzletében Bemer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

Milyen bőrtalpu lábbelit szolgáltat ki a cipésziparos?

A Magyar Tudósító jelenti: Konkrét ügyből kifolyólag a következő határozatot hozta az arra illetékes hatóság:

Iparos idegen gyártmányu bőrtalpu lábbelit csak akkor szolgáltat ki, ha kereskedői iparigazolványt szerzett a törvényhatóság első tisztviselőjétől, aki az iparost lábbelit árusító kereskedőnek is kijelölte. Olyan iparos, aki nincs kijelölve kereskedővé, csak a saját gyártmányu bőrtalpu lábbelit szolgáltathatja ki éspedig előze-

tes megrendelés alapján a mérték után készített lábbeli piros színű utalvány ellenében, a nem előzetes megrendelésre és nem mérték után készült lábbeli, vagyis raktáron lévő lábbeli zöldszínű utalvány ellenében adható ki. Az ilyen iparos, aki állandóan legalább négy segédet foglalkoztat és elemi erővel hajtott munkagépet nem használ, raktárra készített lábbelit fogyasztóknak nemcsak zöld, de piros színű utalványra is kiszolgáltathat.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

Eddig 192 ezer leány jelentkezett a leventemozgalomba

A női hivatás minden ágában eligazít a mozgalom

(A Levente Hírvivő jelenti.) A leventeleány mozgalom célja, hogy leányifjúságunkat egy tábortörzshöz, nemzeti öntudatra és közösségi életszemléletre nevelje és női hivatásukra testben és lélekben előkészítse.

Alig háromnegyedéve működik és ennek eredményeképpen ma már 2400 községben 192 ezer leventeleány csatlakozott a zászlónk alá. Ez olyan nagy szám, amekkorát a meglévő ifjúsági egyesületek egyike sem mutat fel. A létszám állandóan növekedik. A leányifjúság lelkesen csatlakozik hozzánk. Ez a nagy létszám

annál is többet jelent, mert önkéntes jelentkezés alapján értük el.

Budapest területén csak tavaszal indult meg a munka. Főleg gyárakban és nagy üzemekben. Tekintve, hogy elsősorban az iskolán kívüli növendékeket toborozzuk június 13-án és 20-án leventeleánytáborozót tartottunk a Nemzeti Sportcsarnokban, az iskolából kikerülő leányok részére. Ez a toborzó majdnem 100 százalékos eredményt hozott, mert kb. 1200-an jelentkeztek a résztvevők közül leventeleánynak. Ezeket a leányokat igazolás után osztjuk be a kerületi leventeleány csoportokba.

Gondoskodás történt a vezetőképzeőről

A leventeleány mozgalom folyamatosan gondoskodik vezetőképzeőről. E nyár folyamán pl. egymásután két tanfolyamot tartunk, két-két helyen száz-as száz-as létszámmal. Tehát összesen 400 vezetőnőt képezünk ki.

Hetenkint egyszer vagy kétszer foglalkoztatáson vesznek részt a leányok. A foglalkozások anyaga: elméleti és gyakorlati. Elmélet: vallás erkölcsi irányítás, világnézeti nevelés, magyar történelem, földrajz, irodalom és néprajz. Gyakorlat: a női hi-

vatásra való előkészítés minden ágát magában foglalja, így megtanítja a leányoknak a helyes főzést, varrást, háztartás vezetését. A foglalkozásokon kívül a leventeleány résztvesz a szociális szolgálatban, a bajtársi szolgálatban és a gazdasági tevékenységben is.

Az özei évadhoz elkészült a működési tervezet is, melyben teljes pontossággal hétről-hétre megkapják a vezetőnők foglalkoztatásuk anyagát.

Bekapcsolódás a vöröskeresztes véradási mozgalomba

Leventeleányaink bekapcsolódtak a Magyar Vöröskereszt véradási mozgalomba — mint a Levente Hírvivő pont jelenti. Leleken vesznek részt a különböző hulladék gyűjtésében. Pa-

pirot, csontot, hajat gyűjtenek, azonkívül résztvesznek a gyógynövény és újabbban csalángyűjtésben is, hogy a nyersanyag hiányon segítsenek. Sokat hallunk a leventeleányok ci-

garettá gyűjtéseiről is. De nemcsak cigarettát gyűjtöttek. Így az egyik faluban a leányok maguk sütöttek süteményt és küldötték el a katonáknak. Nem a csomag nagysága, hanem a leventeleányok áldozatos szelleme az, ami figyelmet érdemel.

Nagyvárad thj. város adóhivatala Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1942. július 30-án délelőtt 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kintizom.

Árverési feltételek:

1. Az árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokhába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkérülése esetén a végrehajtási illeték 8 százalék.
4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. július 8.

Nyerges Kálmán, h. végrehajtó.

Hirdessen a Magyar Lapokban

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó 80 pengőért asztalszék és egy tiszta 25 literes boroshordó Nagyvárad utca 10. (Gerliczy-utcai vasúti átjáróhid fölött).

Hintaszék eladó. Gróf Csáky István-utca 69.

Eladó beköltözhető új magánház 4500 pengőért. Révay Miklós-u. 7. 687

Különféle

Keresek 4-6 szobás lakást. Esetleg elcserelném debreceni 5 szobás központi fűtéses lakásomat. Közvetítőt díjazok. Póstyényi törvényszéki elnök. 686

„Hombár” albizomnyosokat Bihar vármegye összes községeiben felveszek Cséha Lajos, Nagyvárad, Bemer-tér 4. I. e. 684

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 21-96. 664

Elveszett

Elveszett 5 darab kenyérgyertya. Mészáros Mihály névre, Hattyu-u. 40. Beszélgetes megtaláló illő jutalomban részesül. 683

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád
reléző kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.